

WEBINAR , TROMSØ, 12.mai 2020
Biobaserte verdikjeder

Karl A. Almås, Ph.D.
Spesialrådgiver, SINTEF Ocean AS

Naturressurser

Jared Diamond (2019). *Upheaval, Turning points for nations in crisis*.
Little, Brown and Company

Ressurser utenfor 200 mil økonomisk sone som kan benyttes av alle nasjoner:

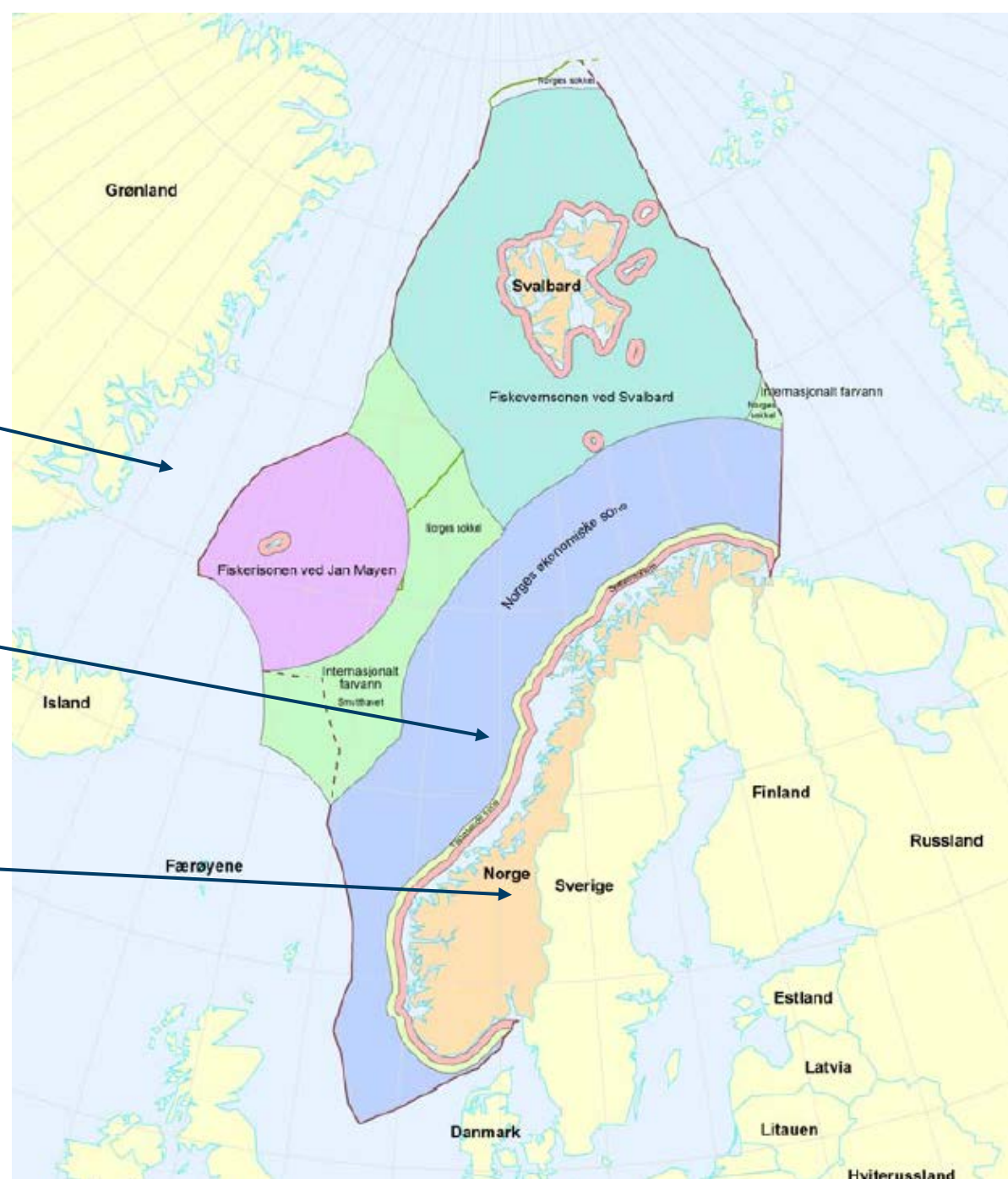
- Fiskeressurser
- Mineral på havbunnen eller løst i havet
- Ferskvannsressurser i Antarktis

Ressurser som kan flyttes og bli beskattet av andre:

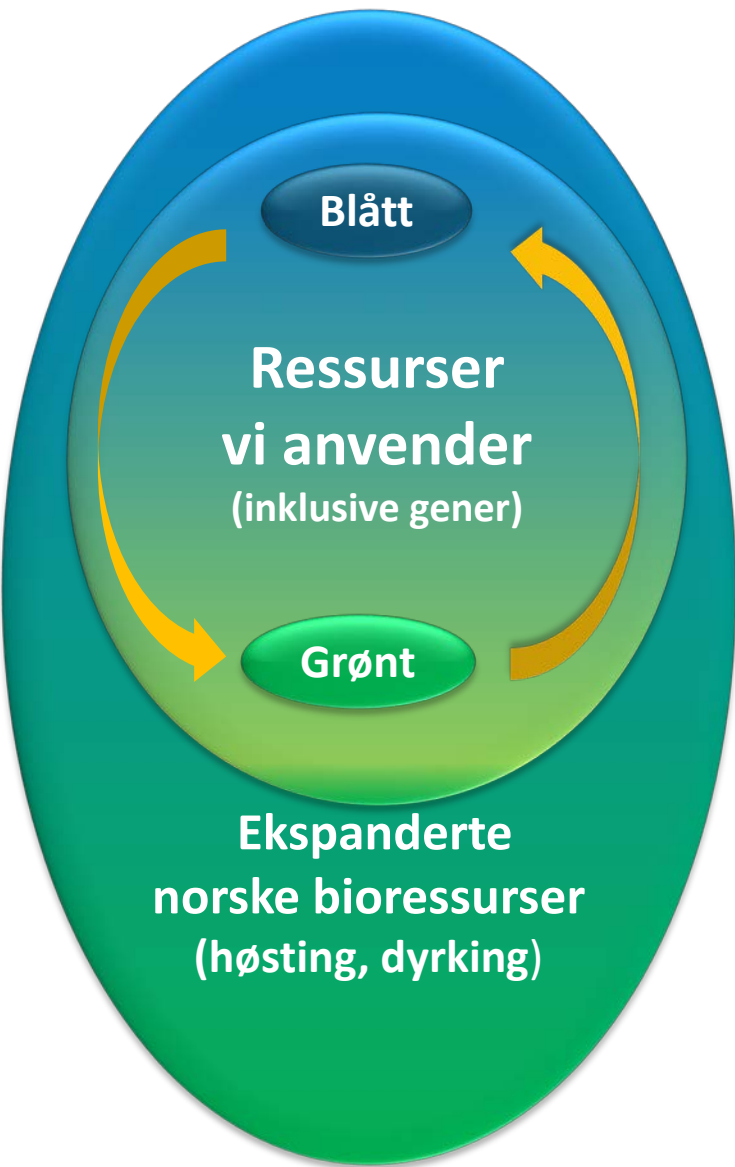
- Fiskeressurser innenfor 200 mil økonomisk sone

Stasjonære ressurser under kontroll

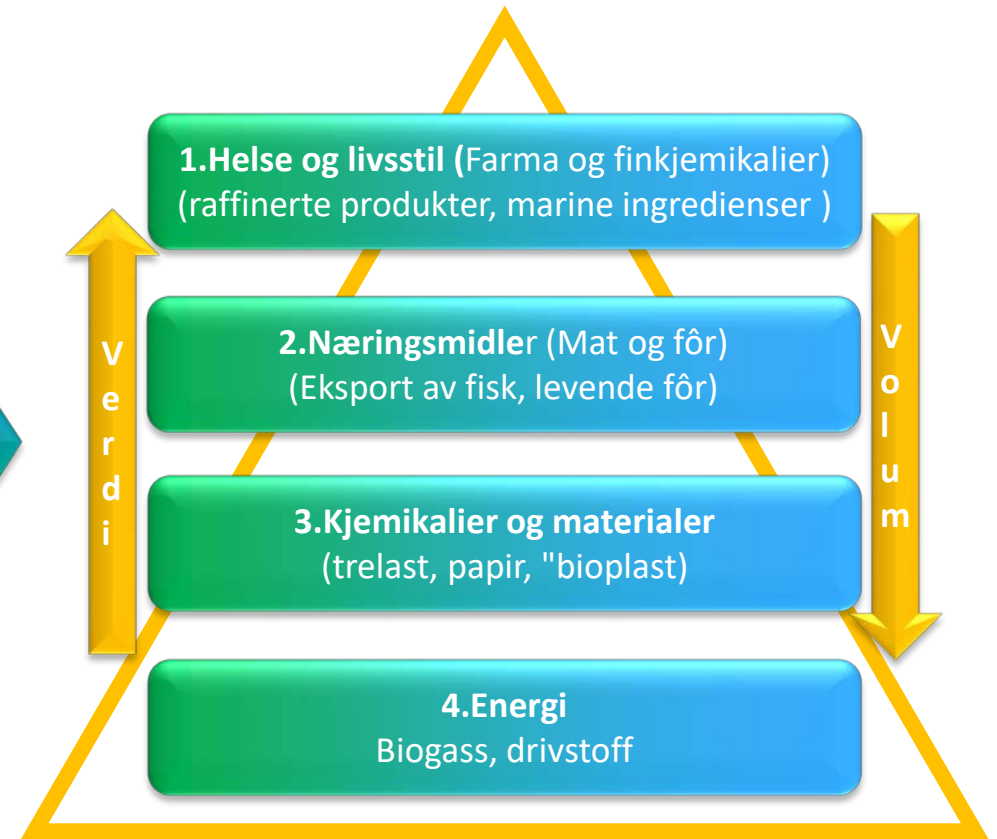
- Skog, dyrket mark
- Olje og gass
- Mineraler
- Ferskvann
- Akvakultur

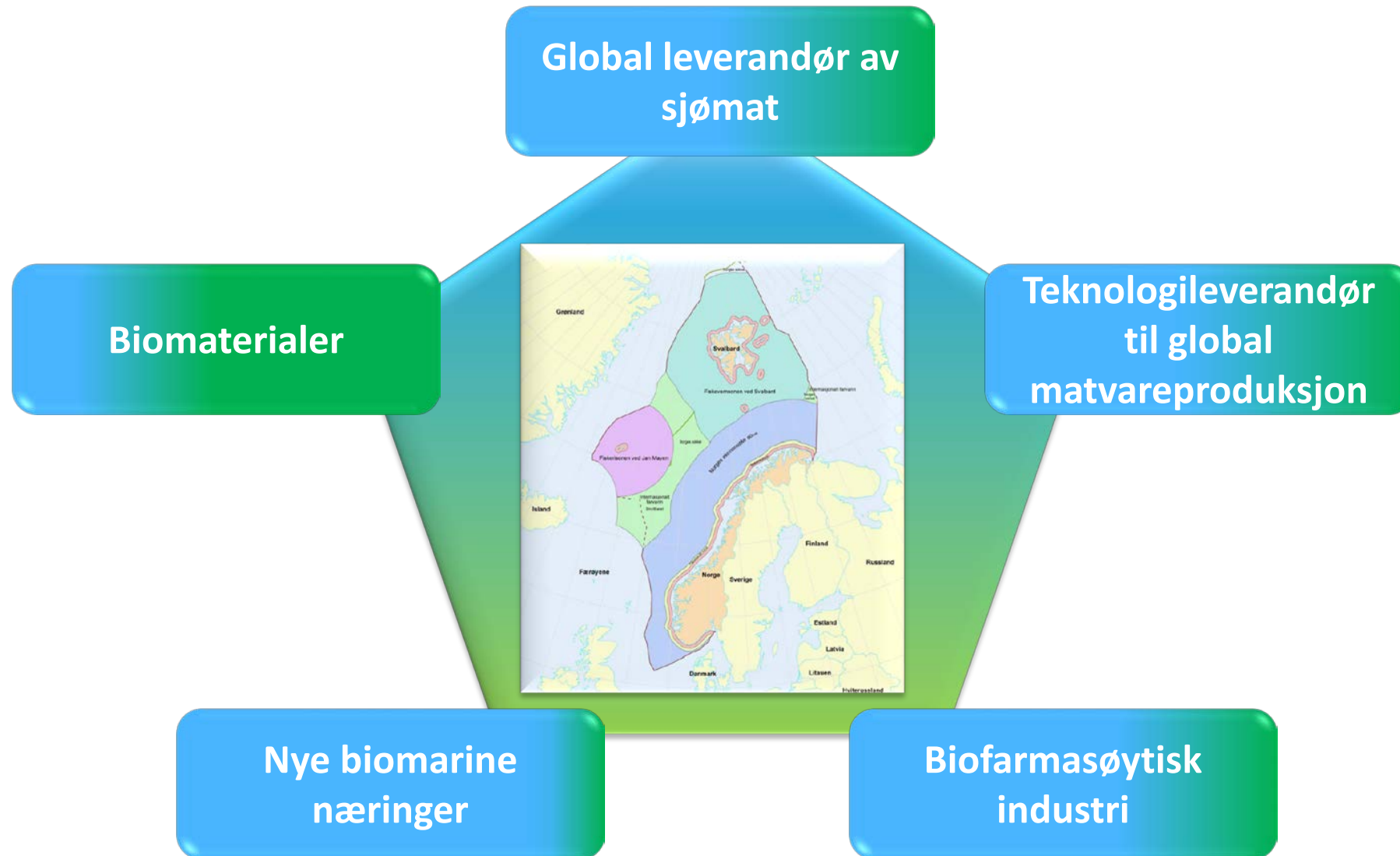
Norske bioressurser

- **Optimal utnyttelse**
  - Bearbeiding
  - Foredling
  - Bioteknologiske prosesser
  - Bioraffinering
  - Etc.

Biobaserte verdikjeder

1. Global leverandør av sjømat

Hvorfor øke matproduksjonen i havet ?

Total bio-
produksjon
50/50

Humant
konsum
98/2

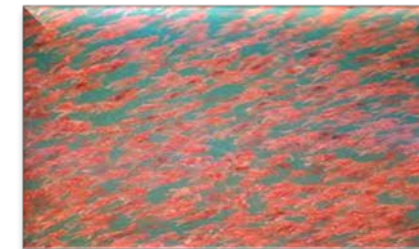
Vann

Energi

Temperatur

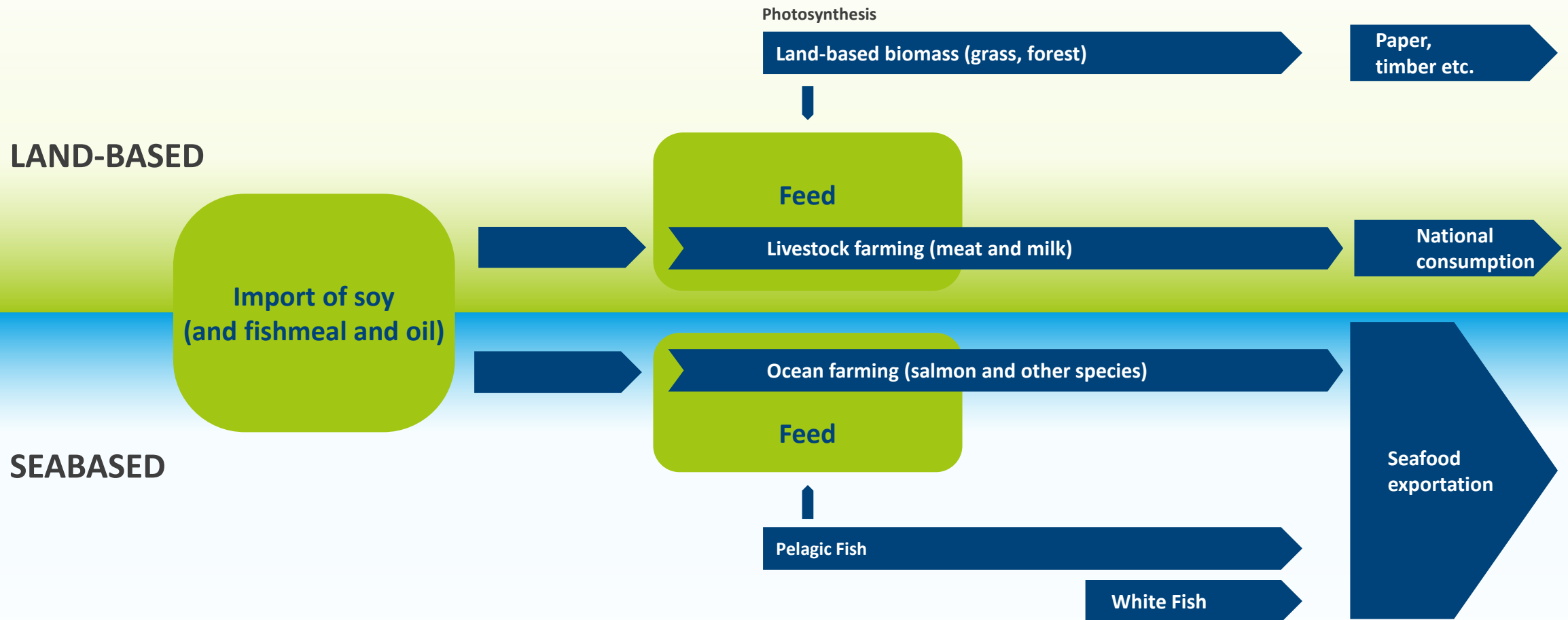
Sjømatproduksjon som bidrag til løsning på klimautfordringen

High level panel for a sustainable ocean economy (2019)

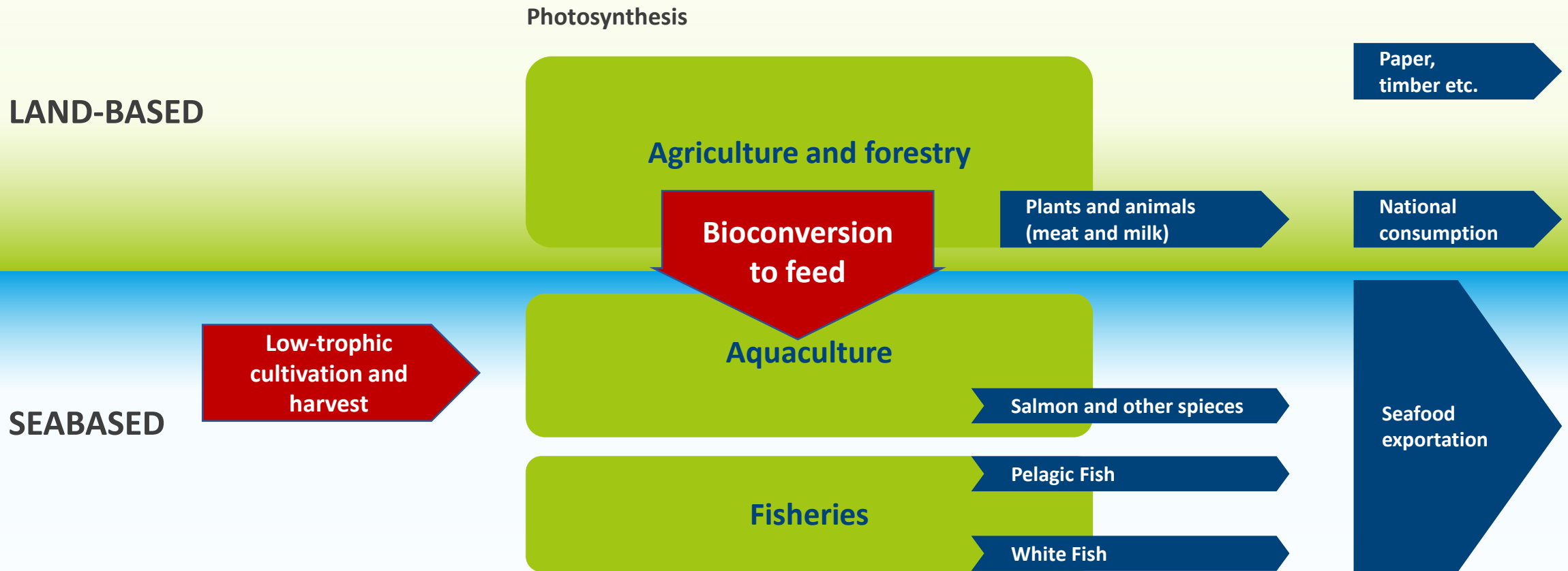
1. Global leverandør av sjømat

Dagens modell

1. Global leverandør av sjømat

Morgendagens modell

2. Biomaterialer

- Uttak og foredling av skog
  - Øke uttaket av trevirke fra norsk skog innenfor rammen av bærekraftig skogbruk
  - Utvikle dagens og morgendagens industri (f.eks. Bioraffinering)
- Fremstilling av biopolymere
  - Cellulose, alginater, kitin, kollagen

Taredyrking

30 millioner tonn er global produksjon.
Binder 12,5 million tonn of CO₂ ved
tilvekst.

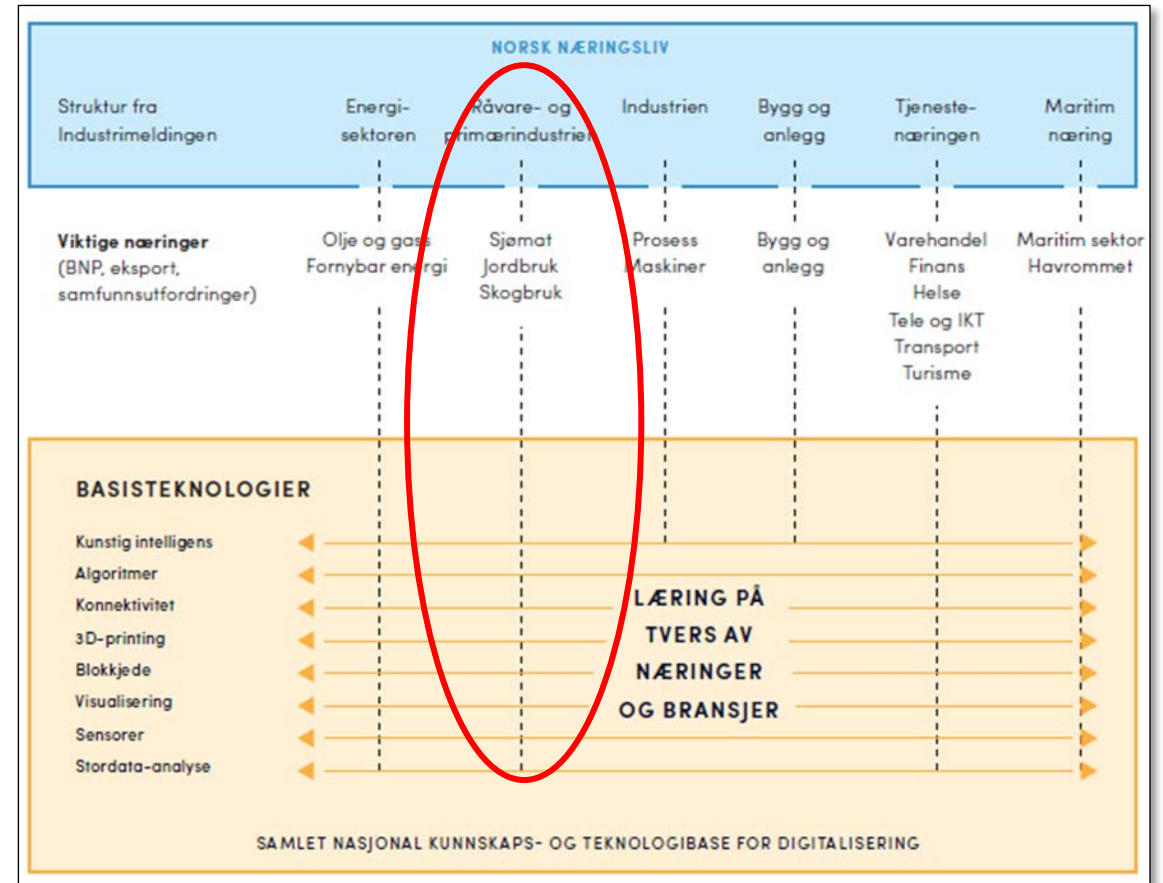
Oppbygging av tareskoger i Nord-Norge
kan binde 30-40 millioner tonn CO₂ i
løpet av 4-5 år.

(Norske totalutslipp er ca. 50 millioner
tonn CO₂ per år)

3. Leverandørindustri

- Leverandører til fiskeri- og havbruksnæringen
  - Krevende hjemmemarked. "Cross-over"
  - Stor eksport
- Leverandører til jord- og skogbruk
  - Presisjonslandbruk
  - Avansert "kupert-landskap-småskala-teknologi" for landbruksproduksjon.

4. Nye biomarine næringer

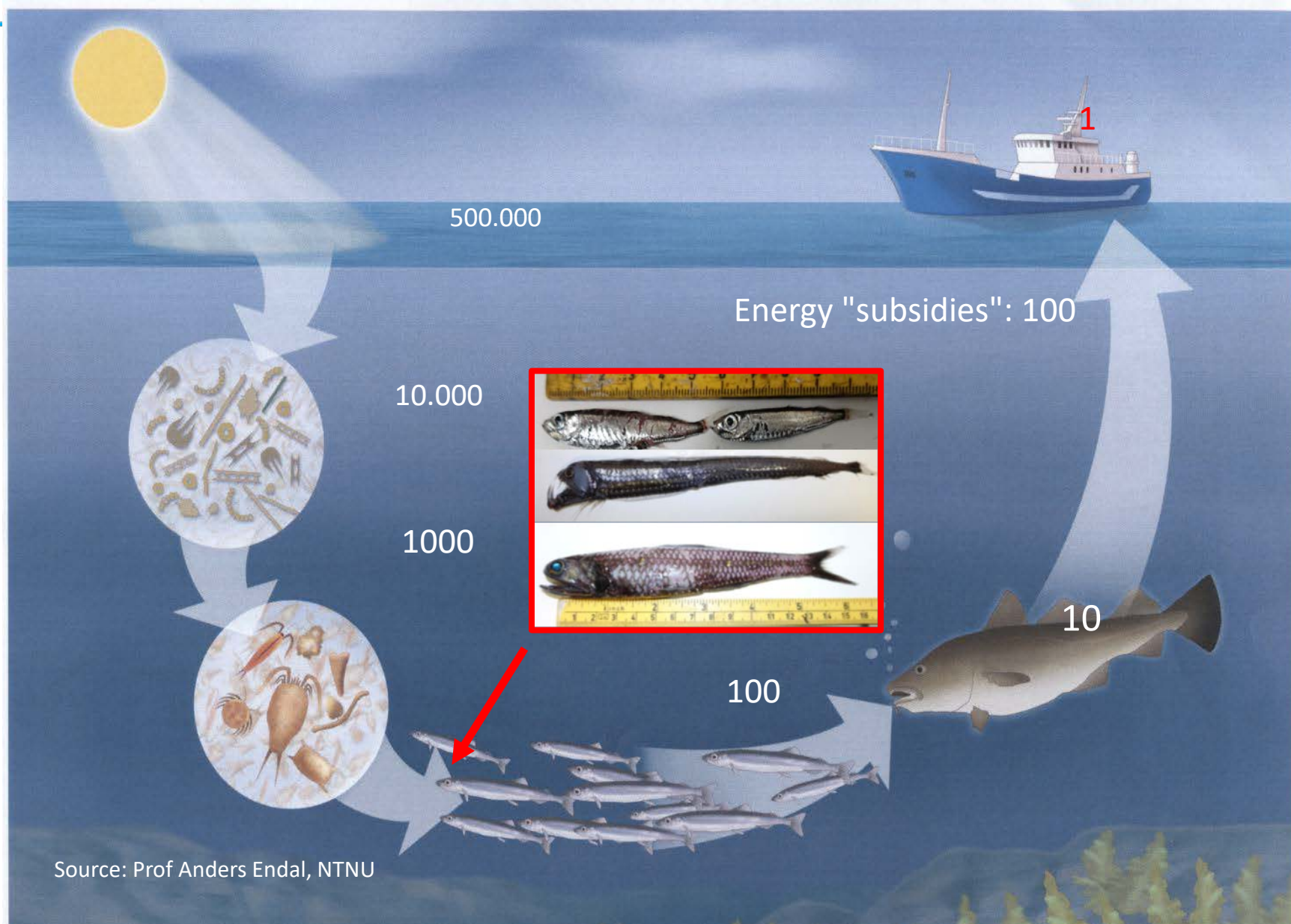
- Tang og tare
  - Store arealer
  - Binder CO₂
- Dyrking og høsting på lavere trofisk nivå
  - "Upwelling", intensiv/ekstensiv produksjon
- Mesopelagisk fisk

Photo: Tora Bardal, N

Energi i næringskjeden

5. Biofarmasøytisk industri

- Ingrediensproduksjon fra marine og terrestriske bioressurser.
- Bruk av mikroorganismer og enzymer til prosessering av og foredling av bioressurser til et mangfold av produkter
- Mulig utvikling av farmasøytisk industri i Norge ?
- Bioprospektering av marine mikroorganismer

Marine ingredienser

Bioprospektering

Total utnyttelse av råvarer

Høyproduktive havområder

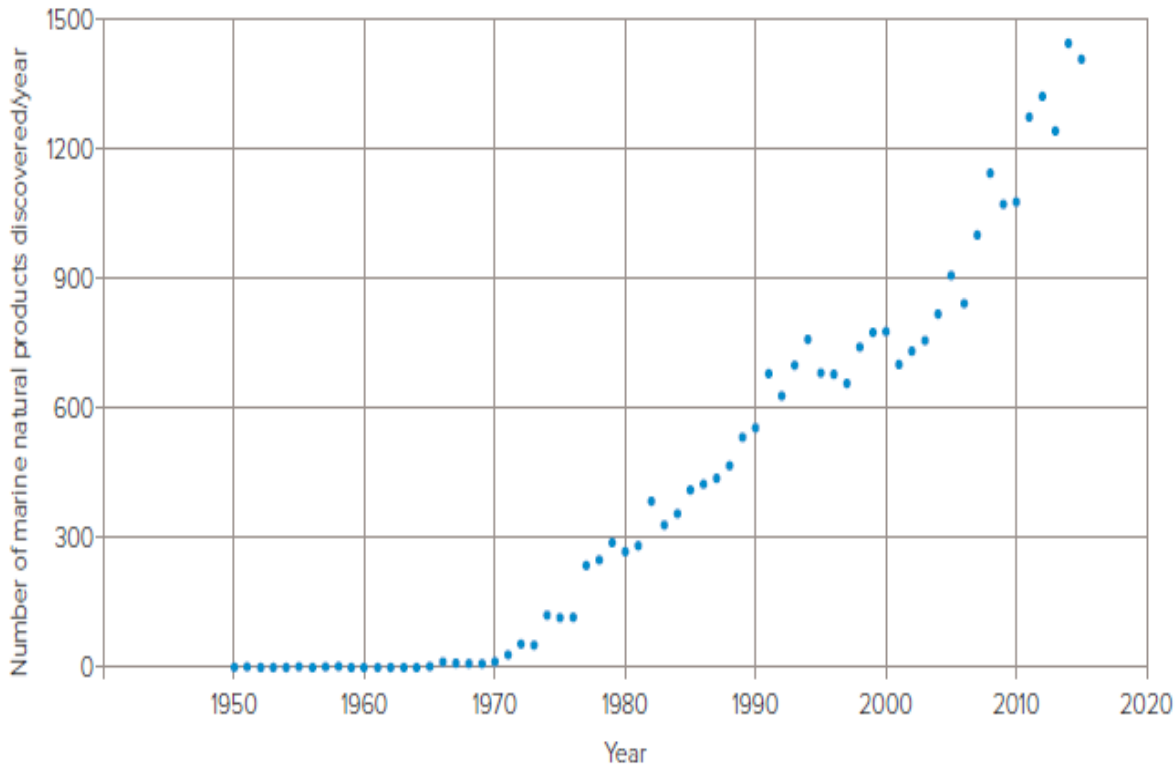
- Produktive havoverflater, sokkel "upwelling"

Ekstreme miljø

- Korallrev
- Dyphav (trykk)
- Undersjøiske vulkaner og kilder
- Lavtemperatur (under 0 grader)
- Polare strøk, is

Årlig antall nyoppdagete naturprodukter fra marine organismer.

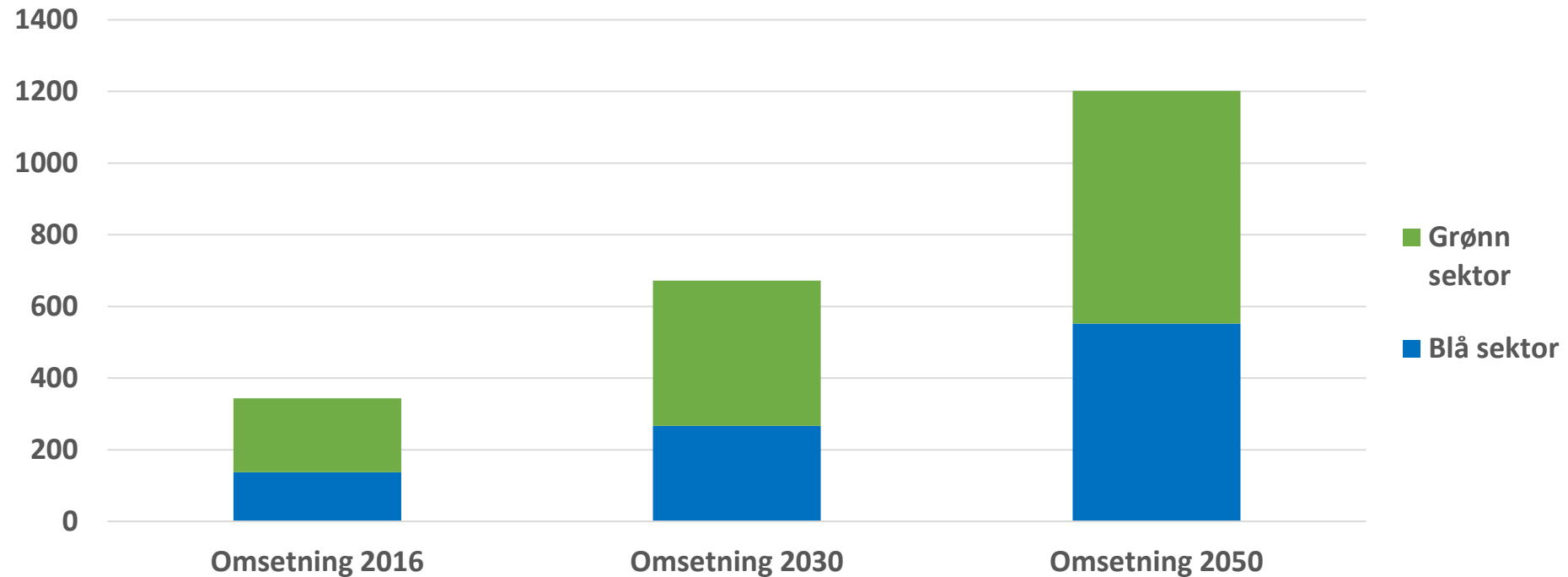

Source: RSC MarinLit database, February 2017.

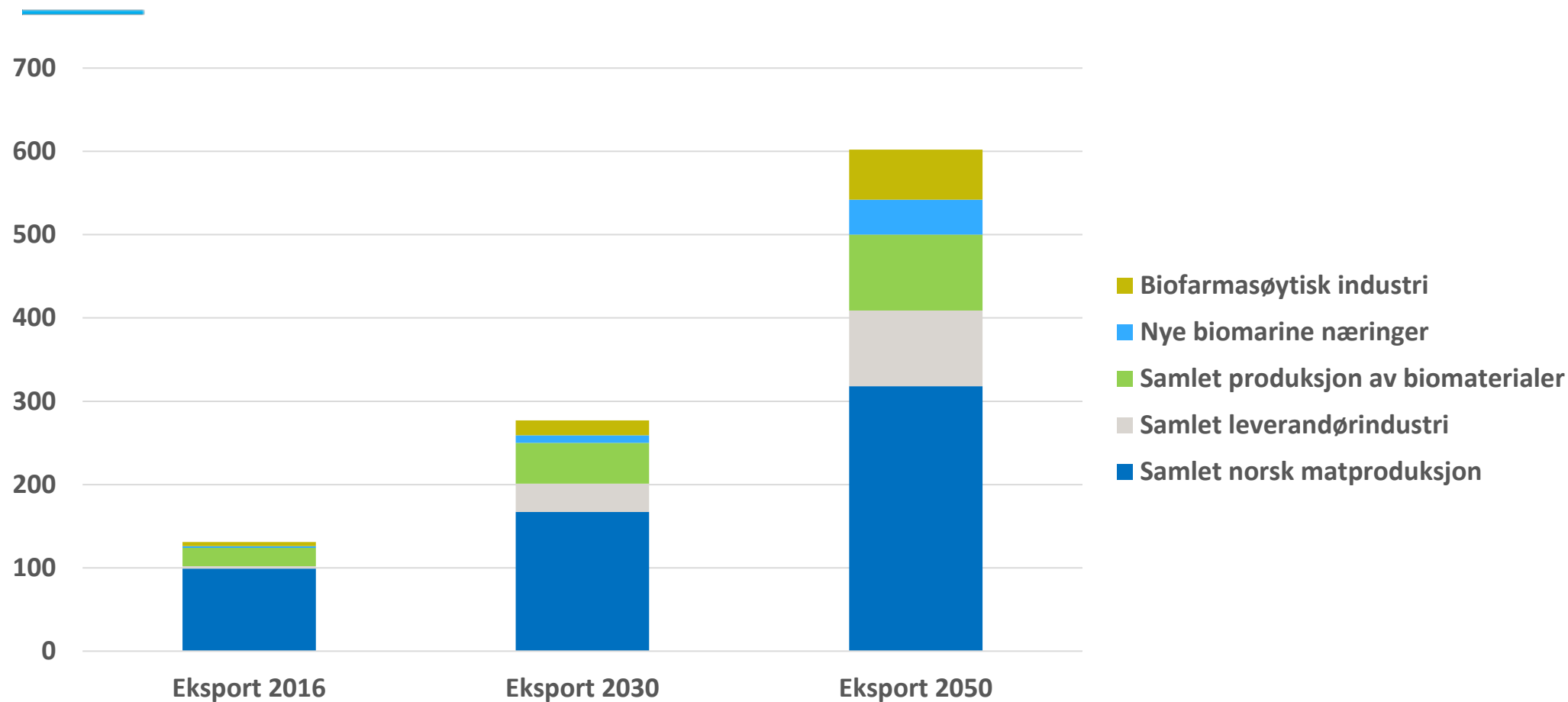

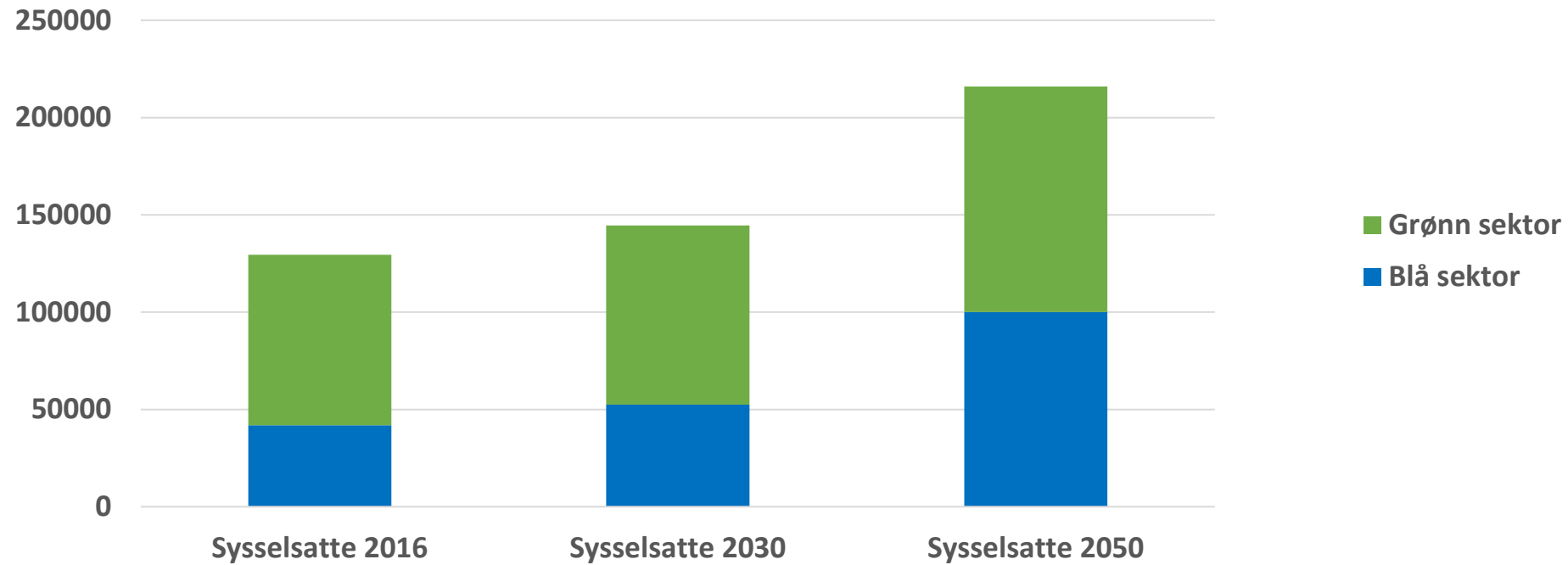
Omsetning i blå og grønn sektor (MRD NOK)

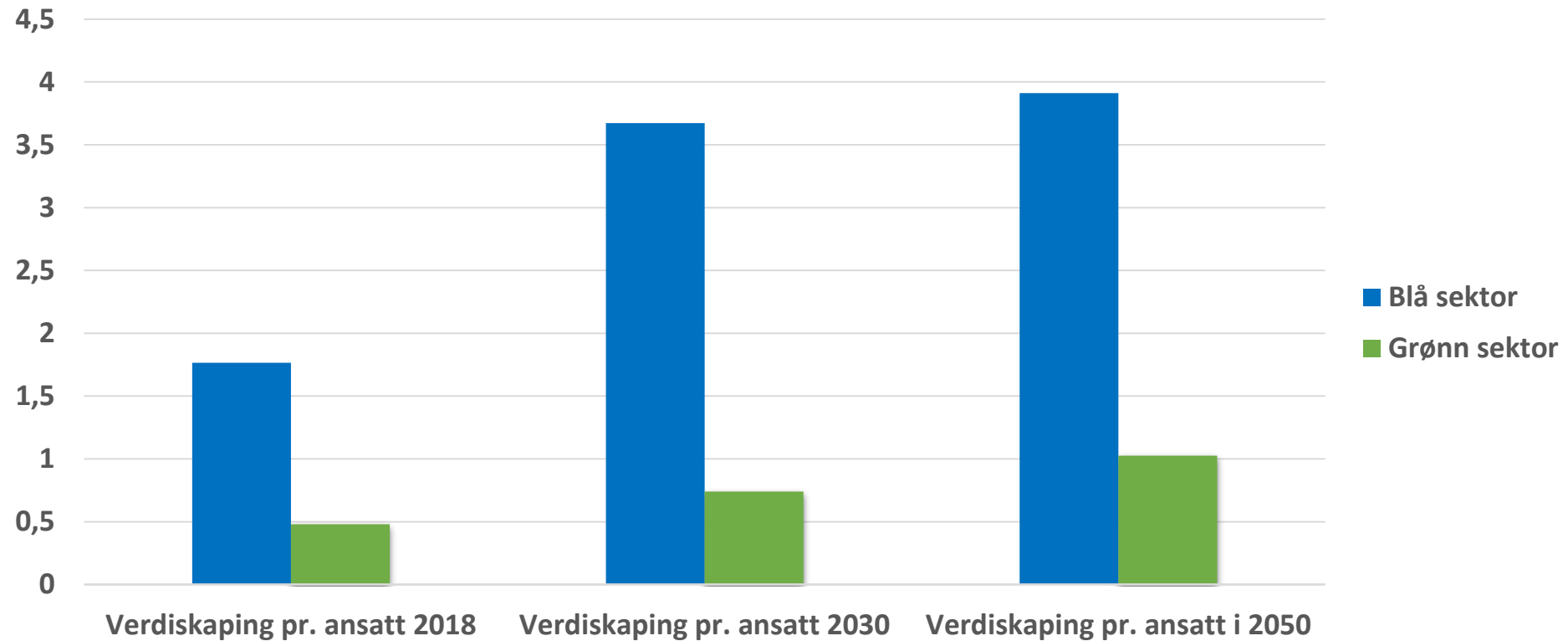
Ekspert fra biobaserte verdikjeder (MRD NOK)

Syssetting i blå og grønn sektor

Verdiskaping pr. årsverk (MNOK)

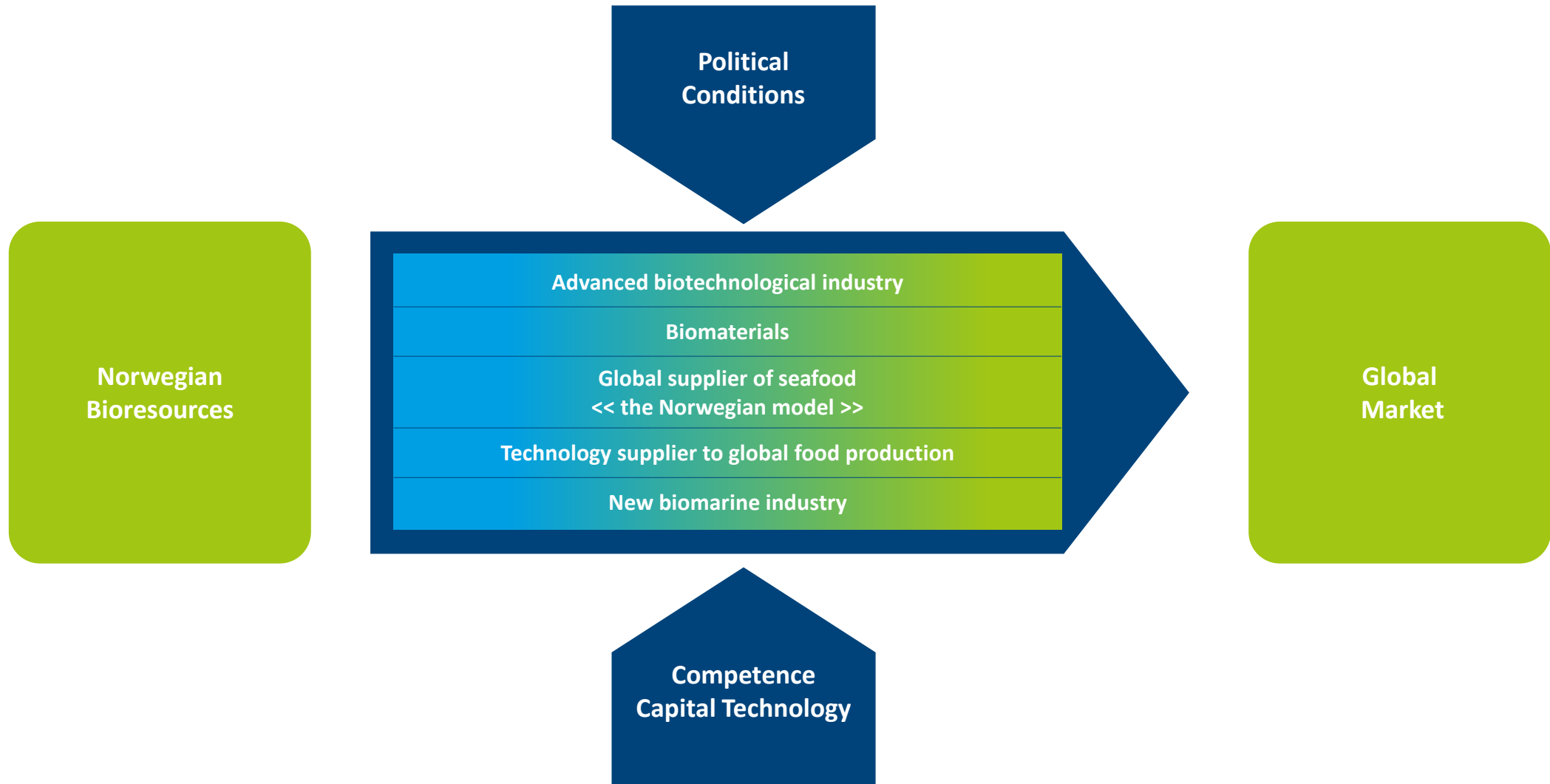
Effekter av korona ?

Generelt :

Ønske om kortere og mer kontrollerte verdikjeder.
Mer fokus på våre egne ressurser.

Verdikjede	Effekt av korona
Global leverandør av sjømat	<ul style="list-style-type: none"> • Mer sjølforsynt med fôr og ikke være så avhengig av Brasil. • Økt sjøforsyningsgrad generelt er også aktualisert.
Biomaterialer	<ul style="list-style-type: none"> • Økt selvforsyningsgrad av fiberbaserte produkter og materialer f.eks. til beskyttelsesutstyr og bygg.
Leverandørindustri	<ul style="list-style-type: none"> • Landbruket må automatisere i stedet for å hente inn billig arbeidskraft fra utlandet. • Det er større behov for å videreforedle fisk i Norge pga økt etterspørsel etter frosne porsjoner til mindre husholdninger. Storkjøkken er gått tilbake. • Økt behov for digitalisering.
Nye biomarine næringer	<ul style="list-style-type: none"> • Aktuell råvare til fiskefôr (mindre import).
Biofarmasøytisk industri	<ul style="list-style-type: none"> • Fremstilling av medisiner aktualisert

Biobaserte verdikjeder

Teknologi for et bedre samfunn